

Rasspecifika Avels Strategier för Gos d'Atura Català

Gos d'Atura Català

RfG

Dokumentet är sammanställt 2004 av: Camilla Forsner
Monika Höglund
Veronica Ferreira

Revidering av dokumentet 2009 av: Gith Jakobsson
Marianne Teinert
Lotta Bignert

Innehåll:

Inledning.....	sid 2
Historik.....	sid 3
Nulägesbeskrivning.....	sid 4
Hälsa med mål.....	sid 5
Mentalitet/funktion och exteriör, med mål.....	sid 6
Avelsstrategi med mål.....	sid 7

Gos d'Atura Català

Historik

Gos d'Atura Català är en medelstor vallhund som ursprungligen kommer från Katalonien i norra Spanien. Den är troligen resultatet av korsningar mellan inhemska hundar och de hundar som romarna en gång förde med sig.

Den kan placeras i samma grupp som andra vallhundar i Europa, till exempel Old English Sheepdog från England, Berger des Pyrénées och Briard från Frankrike, Bergamasco från Italien och Cão Da Serra De Aires från Portugal.

Förr i tiden användes inte ordet ras och hundens värde låg inte i utseendet, utan i dess förmåga att utföra sina arbetsuppgifter.

Gos d'Atura Català av idag anses stå mycket nära sitt ursprung.

Gosen har haft sin hemvist och arbetat i de katalanska Pyrenéerna. Den har vunnit respekt hos herdarna som den bästa hunden för vallning av både kor och får. Den är en duglig vakthund och trots att den inte är aggressiv vaktar den allt som den anser som sitt.

Den katalanska vallhunden blev erkänd som ras vid den internationella utställningen i Barcelona 1929. Sedan dess har den blivit introducerad som arbetshund likaväl som till sällskapshund i många länder världen över.

I Sverige tävlar ett flertal hundar inom lydnad, agility, bruks, viltspår och rallylydnad. Intresset för rasens ursprungliga arbete inom vallning har ökat. Fram till 2009 är ett tiotal hundar vallanlagstestade med gott resultat. De är också mycket uppskattade utställningshundar.

Rasen introducerades i Sverige 1997 genom:

Santtulan Karambola *Lakka*, född 1996, som importerades till Sverige från Finland 1997 av Monika och Dick Höglund, Kennel Marengo.

Inom loppet av fyra år importerades även:

Gala De Campdurà *Loulou*, född 1998, som importerades till Sverige från Spanien av Veronica Ferreira, Kennel Gosilandias, registrerad 2000.

Isarda de Fogars de Montclus *Tora*, född 1998, som importerades till Sverige från Spanien 2001 av Marianne Teinert, Kennel Heslaby.

Dessa 3 kennlar har lagt grunden för vår ras i Sverige.

Nulägesbeskrivning

-Population

Det finns idag 122 registrerade Gos d'Atura Català i Sverige.

-Registreringsnitt/år

Mellan 1997 och 2009 har det registrerats 162 hundar vilket ger ett snitt på 12,5 hundar/år.

År	Totalt	Tikar	Hanar
1997	2	2	0
1999	7	4	3
2000	1	1	0
2001	26	13	13
2002	8	5	3
2003	7	4	3
2004	7 (1)	5 (1)	2
2005	25 (2)	14 (2)	11
2006	7	5	2
2007	22 (6)	12 (4)	10 (2)
2008	31 (4)	12 (2)	19 (2)
2009	19 (1)	10	9 (1)

(varav importer som visas från 2004)

-Svenskfödda/Importer

Mellan år 2004-2009 blev 97 svenskfödda och 11 importer registrerade.

-Avelsdjur

Mellan år 1999-2009 har 20 hanar och 15 tikar använts i avel, antal kullar 22 med totalt 139 valpar och ett kullsnitt på 6,3 %.

-Inavel

Den genomsnittliga inavelsgraden är beräknad på 5 generationer.

1999	1,60 %
2001	5,50 %
2002	0 %
2003	14,10 %
2004	0 %
2005	1,20 %
2006	0 %
2007	2 %
2008	0,30 %
2009	1,50 %

-Ålder första valpkull

Ålder	Hanar	Tikar
13-24 mån	20 %	0 %
2-3 år	30 %	80 %
4-6 år	30 %	20 %
7 år och äldre	20 %	0 %

-HD: 1999 - 2009 är 89 Gos (72,9%) röntgade vid en snittålder på ca: 15månader.

HD grad A	29 st	32,6 %
HD grad B	37 st	41,6 %
HD grad C	15 st	16,8 %
HD grad D	6 st	7 %
HD grad E	2 st	2 %

-MH: 1999 - 2009 har 35 Gos genomfört MH (varav 1 Gos som brutit på ägarens begäran)

	1999	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal	3	3	1	2	2	6	1	4	5	7
Hanar	1	1	1	-	-	3	-	2	3	3
Tik	2	2	-	2	2	3	1	2	2	4

Hälsa

Idag ser vi inga specifika hälsoproblem eller sjukdomar.

HD:

Då rasen fortfarande är under uppbyggnad i Sverige och den tidigare inte röntgats i hemlandet är det svårt att veta hur mycket HD som verkligen finns i rasen.

Därför bör stor vikt läggas vid att så många hundar som möjligt röntgas.

Huvudansvaret för detta ligger på uppfödarna genom att informera och uppmuntra sina valpköpare att röntga hundarna.

Avelsdjuren ska därför ha känd HD-status vid parning.

Bettfel och tandförluster: är defekter med fastställd genetisk arvsång, dessa defekter bör inte gå vidare i avel.

Navelbräck: Skillnad bör göras mellan navelbräck och ärrbildning på grund av utdragen navelsträng. Navelbräck har en fastställd genetisk arvsång och bör inte användas i avel.

Kroksvans: orsakas av en defekt gen och bör inte användas i avel.

Mål:

Att arbeta för att upptäcka hälsoproblem som är rasbundna med hjälp av försäkringsbolagen och hälsoenkäter.

Att använda hundar med känd HD-status i avel.

Att om 5 år ha 80 % av hundarna HD-röntgade. (Detta är det mål som sattes 2004.)

Att då (om 5 år) göra en utvärdering för att kontrollera hur mycket HD som verkligen finns i rasen och om nödvändigt sätta in ytterligare åtgärder. (Detta är det mål som sattes 2004.)

Mentalitet/ funktion

Rasen kan av naturen vara avvaktande. Detta kan visa sig på många sätt, till exempel att hunden inte går fram till främmande. Det bör läggas stor vikt vid social träning såväl av uppfödaren under tiden fram till leverans som i det nya hemmet under valpstadiet.

Gos d'Atura Català är en arbetande vallhund och bör ges tillfälle att arbeta, de är inga utpräglade sällskapshundar. Det faktum att många Gos-ägare inte sysselsätter och aktiverar sin hund är därför ett problem.

Viktigt är också att rasens goda vallningsegenskaper bibehålls. Det är angeläget att uppfödare ser till dessa egenskaper i aveln.

För att kunna få en säkrare utvärdering av rasens mentala status bör uppfödarna rekommendera sina valpköpare att MH testa sina hundar.

Då tidigare mål, att inom 5 år ha 50 % av de registrerade hundarna MH testade ej uppnåtts, sätts ett nytt mål.

Mål:

Att inom 5 år ha MH testat så många hundar att man kan göra en så kallad ”spindel” i SKK:s avelsdata.

Att man bör vara aktsam så att rasen inte blir för avvaktande mot främmande människor.

För att kunna utvärdera vallegenskaperna hos rasen bör uppfödarna rekommendera sina valpköpare att vallanlagstesta sina hundar.

Att inom 5 år ska 20 % av de registrerade hundarna vara vallanlagstestade.

Exteriör

Vi har idag en god exteriör på våra hundar som vi bör bevara och förbättra.

Pälsen: ska inte vara så riklig att kroppens konturer döljs, ej heller överdrivet lång. Pälsens kvalitet ska alltid värderas högre än längd och mängd.

Veka mellanhänder och utåtvidna tassar: är ett vanligt fel som bör undvikas då det ej är önskvärt och också kan påverka hundens funktionalitet.

Svansar: Högt burna, rullade, tryckta under buken eller orörligt hängande svansar är ej önskvärda och bör undvikas.

Sporrar: ska vara dubbla och förbenade bak.

Pigmentet: är en viktig del i rasens utseende och ska värnas om.

Storleken: Det är viktigt att bibehålla storleken.

Mål:

Att se till funktionell exteriör som överensstämmer med rasstandarderna.

Att motverka ytterligheter genom att till avel välja individer som väl överensstämmer med rasstandard.

Att i avel inte använda extremt stora eller små hundar.

Att motverka uppdelning av olika typer.

Att bibehålla pälsens kvalitet, längd och mängd enligt rasstandard.

Avelsstrategi

Det är av mycket stor vikt att behålla rasens genetiska variation.

Ärftliga variationer är en förutsättning för rasens möjlighet att fortleva.

Därför ska aveln vara målinriktad, långsiktig och hållbar.

Med hållbar menas att den inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet eller funktion eller tömmer rasen på genetisk variation.

En hög inavelsgrad innebär en dubblering av gener. Detta medför att gener går förlorade, men också att gener med negativ inverkan dubbleras, vilket kan ses som en ökning av defekter inom rasen.

Genetisk variation är nödvändig för att rasen ska kunna motstå sjukdomar.

Närmare släktskapsparningar än kusiner (6,25 %) ska inte göras.

Mycket viktigt är också att utnyttja utländskt avelsmaterial för att på så sätt utöka vår avelsbas och den genetiska variationen.

Avelshannar får inte överanvändas och bör därför användas med omsorg och begränsning för rasens fortlevnad.

Avelsdjuren ska ha känd HD-status vid parning och A- och B-höfter bör användas.

Utländska HD-avläsningar accepteras. Vid utomnordiska HD-resultat ska en kopia på utlåtandet finnas. En kopia skickas till styrelsen vid förfrågan.

För hundar i avel är lägsta ålder vid parning 24 månader för tik och 12 månader för hanar.

Mål:

Att väcka intresse för och främja avel av mentalt såväl som fysiskt sunda och exteriört fullgoda exemplar av Gos d'Atura Català med vallnings- och vaktegenskaperna i behåll.

Att bibehålla den idag låga inavelsgraden genom fortsatt utavel.

Att öka den genetiska variationen genom fortsatt utavel.

Att bibehålla den rastypiska mentaliteten där vakt- och vallningsegenskaper, god arbetslust och samarbetsvilja finns.

Att genom sund avel lägga grunden till att hunden får ett långt liv utan hälsostörningar.

Att bibehålla rasens goda reproduktionsförmåga med avseende på parning, dräktighet, valpning och omhändertagandet av valparna.

**Det är varje uppfödarens plikt att ha hela
RAS och Rasstandard som ledstjärna i sitt avelsarbete.**

